

Brugen af bistandsadvokater i sager om voldtægt

Til brug for en undersøgelse af beskikkelse af bistandsadvokater i voldtægtssager er politikredsene blevet anmodet om at udfylde et mindre spørgeskema herom og indsende disse oplysninger for samtlige anmeldelser af voldtægt (straffelovens § 216, stk. 1 og 2, og § 225, jf. § 216, stk. 1 og 2) i andet halvår af 2015.

Der er modtaget i alt 313 oplysningsskemaer, hvilket – ifølge oplysninger fra Rigspolitiet – svarer til ca. 80 pct. af alle anmeldelser vedrørende voldtægt i perioden.¹ Af tabel 1 fremgår antallet af besvarede oplysningsskemaer fordelt efter politikreds.

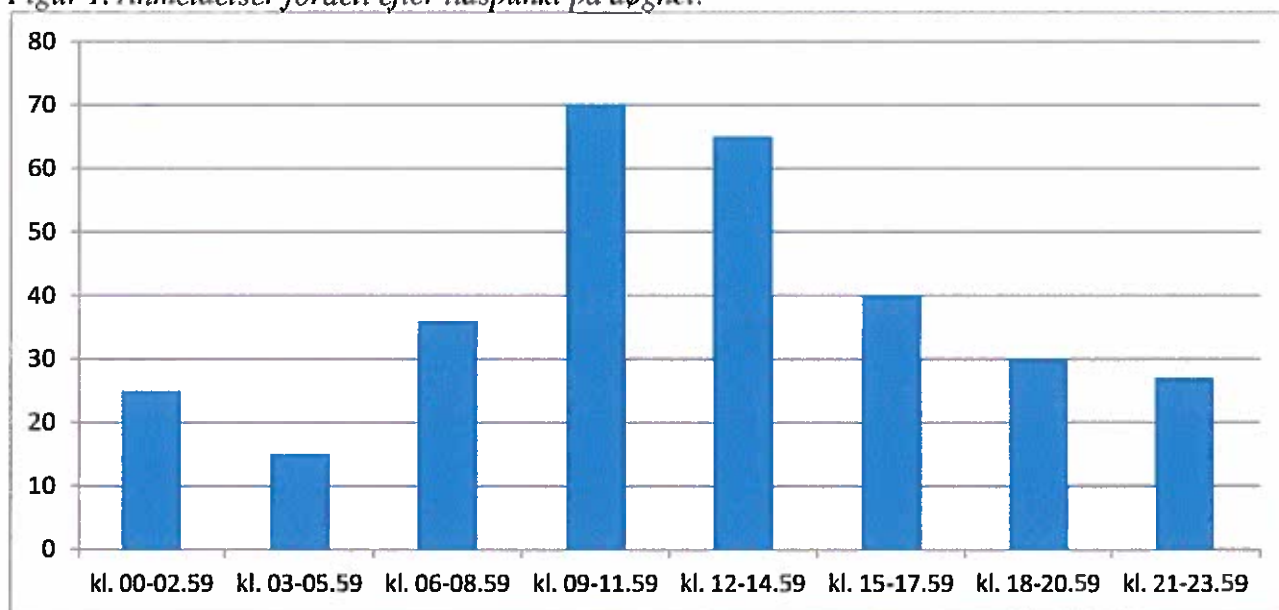
Tabel 1. Oplysningsskemaer om voldtægt, perioden den 1. juli 2015 til den 31. december 2015 fordelt efter politikreds.

Københavns Politi	51
Københavns Vestegns Politi	28
Nordsjællands Politi	30
Midt- og Vestsjællands Politi	22
Sydsjælland og Lolland Falsters Politi	34
Fyns Politi	35
Syd- og Sønderjyllands Politi	4
Sydøstjyllands Politi	16
Midt- og Vestjyllands Politi	40
Østjyllands Politi	22
Nordjyllands Politi	30
Bornholms Politi	1
I alt	313

Ud fra det i oplysningsskemaet angivne anmeldelsestidspunkt er der lavet en oversigt over, hvornår på døgnet disse anmeldelser foretages, se figur 1. Som det fremgår af figuren, er det hyppigste anmeldelsestidsrum i dagtimerne fra kl. 9 og frem til kl. 15, hvor næsten halvdelen af anmeldelserne foretages.

¹ Der er modtaget yderligere 7 oplysningsskemaer, men disse er frasorteret, da de i 5 tilfælde angår anmeldelser fra 1. halvår 2015 og i 2 tilfælde er sagen oversendt til anden kreds, hvorfor øvrige oplysninger ikke fremgår af skemaet.

Figur 1. Anmeldelser fordelt efter tidspunkt på døgnet.²

Politikredsene er blevet bedt om at oplyse, hvorvidt forurettede inden første afhøring blev vejledt om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat. Det er i spørgeskemaet tydeliggjort, at der ved afhøring ikke forstås de helt indledende spørgsmål om gerningstidspunkt, gerningssted og signalement. Det skal understreges, at dette spørgsmål alene vedrører, om forurettede er blevet vejledt, og ikke, hvordan forurettede er blevet vejledt.

Tabel 2. Blev forurettede inden første afhøring vejledt om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 2?

Svar	Antal	Procent
Nej	38	12
Ja	264	85
Uoplyst	10	3
I alt	312*	100

*Hertil kommer 1 sag, hvor forurettede endnu ikke var afhørt på tidspunktet for indberetning.

Som det ses af tabel 2, er det i de fleste tilfælde – mere end otte ud af ti sager – angivet, at forurettede inden første afhøring er blevet vejledt om muligheden for en bistandsadvokat. I de 38 sager, hvor det er angivet, at forurettede ikke fik denne vejledning inden første afhøring, er der angivet følgende begrundelser herfor: Tidsmæssig (afhøring sket på gerningssted/i umiddelbar forlængelse af anmeldelse, 7 sager), fejl (7 sager), forurettede ønskede på dette tidspunkt i sagsprocessen ikke at anmelde/samarbejde (3 sager), mistanke om falsk/grundløs anmeldelse (2 sager),³ anmeldelse/første afhøring i anden politikreds (1 sag) og øvrige typer af begrundelser (9 sager). I de resterende 9 sager er der ikke angivet en begrundelse.

² I fem sager er anmeldelsestidspunkt ikke oplyst.

³ Af afhøringsrapporten fremgår dog, at forurettede i det ene tilfælde er blevet vejledt om muligheden for en bistandsadvokat.

Tabel 3. Fik forurettede inden første afhøring beskikket en bistandsadvokat?

Svar	Antal	Procent
Nej	174	64
Ja ⁴	92	34
Uoplyst	5	2
I alt	271*	100

*Hertil kommer 3 sager, hvor FOU endnu ikke var afhørt på tidspunktet for indberetning, herunder også sager, som er indstillet uden afhøring. Dette angår fx sager, hvor forurettede ikke ønsker at anmelde/samarbejde.

Tabel 3 viser, hvor stor en andel af sagerne, hvor forurettede, ifølge politiets oplysninger, fik beskikket en bistandsadvokat inden første afhøring. De 38 sager, hvor forurettede ikke er oplyst om dette mulighed, jf. tabel 2, indgår ikke i tabellen. Blandt de forurettede, der er oplyst om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat, er det cirka hver tredje, som har fået beskikket en sådan inden første afhøring. Også her er det påpeget i skemaet, at der ved afhøring ikke forstås de helt indledende spørgsmål om gerningstidspunkt, gerningssted og signalement. I de 174 sager, hvor det er angivet, at forurettede ikke fik beskikket en bistandsadvokat inden første afhøring, er der angivet følgende begrundelser herfor:

- Forurettede ønskede (på dette tidspunkt) ikke at få beskikket en bistandsadvokat. 119 sager.
- Tidsmæssig (afhøring sket på gerningssted/i umiddelbar forlængelse af anmeldelse). 17 sager.
- Forurettede ønskede ikke at vente. 5 sager.
- Forurettede ønskede ikke at tage stilling/kunne ikke tage stilling. 5 sager.
- Uvished om sagens art forud for afhøring. 1 sag.
- Sagen grundløs/falsk anmeldelse. 1 sag.
- Ønske om specifik bistandsadvokat. 2 sager.
- Øvrige begrundelser. 5 sager.
- Begrundelse ikke oplyst. 19 sager.

Politikredsene er desuden blevet bedt om at angive, hvorvidt der var en bistandsadvokat til stede ved første afhøring, se tabel 4. Sager, hvor forurettede ikke er oplyst om denne mulighed, er også frasorteret i denne opgørelse.

⁴ I 15 sager er svaret angivet som nej, men er i denne opgørelse alligevel inkluderet i kategorien 'ja'. I disse skemaer er følgende anført: "Bistandsadvokat kontaktet og tilkendt, beskikket af retten *senere*." Disse sager stammer alle fra samme politikreds, som også er kommet med følgende kommentar til spørgsmålet: "Spørgsmålet virker lidt irrelevant. Det kunne være mere interessant at spørge: 'Blev der tilkaldt en advokat, som varetog hvervet som bistandsadvokat (på forventning om rettens senere beskikkelse)'" eller "Var der en advokat til stede under afhøringen". Der vil i 99 % af besvarelserne fremgå et kryds i rubrikken NEJ, idet det jo er retten, som beskikker en bistandsadvokat for forurettede på baggrund af en til retten fremsendt begæring. Praksis er, at der telefonisk tilkaldes en advokat, som skal varetage hvervet som bistandsadvokat i forbindelse med afhøring af forurettede. Herefter fremsendes anmodningen til retten, som ved kendelse træffer beslutning om beskikkelsen."

Tabel 4. Foregik første afhøring med bistandsadvokatens tilstedeværelse?

Svar	Antal	Procent
Nej	181	67
Ja	82	30
Uoplyst	8	3
I alt	271*	100

*Hertil kommer 3 sager, hvor FOU endnu ikke er afhørt på tidspunktet for indberetning, herunder også sager, som er indstillet uden afhøring. Dette angår fx sager, hvor forurettede ikke ønsker at anmelde/samarbejde.

I de 181 sager, hvor det er angivet, at første afhøring ikke foregik med en bistandsadvokats tilstedeværelse, er der angivet følgende begrundelser:⁵

- Forurettede ønskede ikke at vente, indtil bistandsadvokaten kunne være til stede. 25 sager.
- Forurettede mente ikke, at pågældende havde behov for en bistandsadvokat. 62 sager.
- Forurettede mente ikke, at pågældende havde behov for en bistandsadvokat før en retssag. 46 sager.
- Forurettede kunne/ønskede ikke at forholde sig til spørgsmålet på daværende tidspunkt. 22 sager.
- Andet. 41 sager.

De begrundelser, der er angivet under kategorien 'andet', angår:

- Forurettede ønskede ikke bistand under afhøring/ønskede ikke bistandsadvokat til stede (men evt. senere). 26 sager.
- Tidsmæssig (afhøring sket på gerningssted/i umiddelbar forlængelse af anmeldelse). 3 sager.
- Forurettede ønskede på dette tidspunkt ikke at samarbejde/ikke at afgive forklaring. 2 sager.⁶
- Andet. 3 sager.
- Uoplyst. 7 sager.

⁵ De følgende 5 svarkategorier var angivet på forhånd i skemaet. Hovedparten har markeret ét svar, men enkelte har angivet flere svar.

⁶ I disse 2 sager er det angivet, at forurettede er blevet vejledt om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat og også fået beskikket en sådan, men ikke har ønsket at blive afhørt/afgive forklaring.